

Dobytí Devíti skal

Radim Cajzl

Úvod

(učitel) Přejde domů, ve schránce dva dopisy — jeden s červeným pruhem, jeden úřední, druhý podivně starý. S červeným pruhem obsahuje předvolání za ublížení na zdraví, úřední obsahuje výpověď pro porušení zákona.

(vzpomínky)

Scéna do třídy, hodina matematiky. Celá třída nedává pozor (baví se, hrají karty, spí, ...).

(učitel, už poměrně naštvaný, musí je překřičet) „Kdyby řada u okna míň hlučela, mohla by prostřední řada nerušeně číst noviny a řada u dveří klidně pokračovat ve spánku. Ale takhle mi nezbyvá nic jiného, než zkoušet.“

„(žák), k tabuli!“

Zadá příklad, žák je zmaten a velmi pomalu píše. Učitel zoufale dává hlavu do dlaní. Žák napíše naprostý nesmysl, učitel se naštve, vytáhne mačetu a sekne žáka.

(zpátky realita)

S nadějí otevírá ten starší dopis, v něm je pozvánka na expedici. Hledá lyže.

„Tam bych se mohl aspoň na chvíli schovat...“

Slavnostní zahájení

Scéna na nádraží, kde se shromáždí dav, náčelník stojí na stupínku. Přejede vlak, z jednoho směru vystoupí učitel, z druhého Frištský. Pozdraví se zalomením palce, učitel a Frištský se seznámí, poté vystoupí na stupínek,

(náčelník) „Přátelé, kamarádi! Tímto zahajujeme expedici (název)! Vydáme se na velmi nebezpečnou cestu, kterou před námi ještě nikdo nikdy nedokázal a mnozí na ní dokonce umřeli! Naším cílem není nic jiného, než Devět skal! (údiv) Pojedeme ve složení výpravy: já, (jméno), povoláním reportér, náčelník expedice. (jméno), povoláním učitel, zdravotník a průvodce. (frištský), povoláním nezaměstnaný, nosič a šerpa. O cíli naší expedice nám poví pan učitel (jméno):“

(učitel, na pozadí doprovodné záběry) „Vážení přátelé, Devět skal se nachází v nepřístupném terénu Žďárských vrchů. Tento vrchol, vysoký 836 metrů nad mořem, už má na svědomí mnoho neúspěšných expedic, které se musely vrátit s nepořízenou, jakož i mnoho zmařených životů, ať ostřílených cestovatelů či náhodných turistů, kteří se, netušíc, co je čeká, vydali napospas osudu. V zimě cestovatele neustále ohrožuje ukrutný mráz. (záběr na zasněženého lyžaře zamrzlého v pohybu) Jarní cesty znepríjemňuje zejména pronikavý zápach, táhnoucí se od zvolna se rozkládajících lyžařů. Také vlci se probouzejí ze zimního spánku, v létě se jimi okolí doslova hemží. Většinu podzimních výprav zastavily stromy padající expedicím doslova na hlavu.“

Místní horalé se tomuto místu zdaleka vyhýbají. Pokud je náhodou něco donutí se Devíti skalám jen přiblížit, tak jdou vždy alespoň ve dvou, ozbrojeni a jen na dobu nezbytně nutnou.

Proč bychom zrovna my měli uspět? Ostatní výpravy udělaly jednu zásadní chybu — vybrali si vždy tu nejlehčí cestu. Tzn. dojet do Křížánek a odtud na lyžích prostě vystoupat na Devět skal, přičemž většina expedic předpokládala, že na desetikilometrové trase nepotřebují přespávat a tedy že se ještě večer vrátí. To ale nestihli a v noci umrzli.

My naopak volíme cestu nejtěžší. Z tohoto nádraží vyrazíme na lyžích přes Medlov do Kadova, kde přespíme. Druhý den začneme hlavní část výstupu — neděláme si větší ambice než že po výstupu Malínské skály akorát tak postavíme stan a v cestě budeme pokračovat až následující den. Třetí den nás čeká útok na Devět skal. Tam přijedeme ze západojihozápadu. Po výstupu rozbijeme tábor a následující ráno začneme zpáteční cestu, přičemž pojedeme stejnou cestou.“

(loučení)

1. den cesty

Scéna za nádražím „Česká vrcholová výprava ve složení: (náčelník) (jméno), náčelník, zde! (jméno), zdravotník! Zde! (frištenský), nosič! Zde! Nasadit lyže!“

Ujedou kus cesty.

(frištenský) „Náčelníku, nechci ti do toho kecat, ale nejsme náhodou na špatné straně náspu?“

(náčelník) „Lyže sundat!“

Sundají lyže a přejdou koleje.

(pár záběrů z cesty) Kapitán vytáhne GPSku, záběr na ukazatel baterií — okamžitě klesne z plného na poloviční. Pár záběrů z cesty (+ přirozený rozhovor) Přejíždí přes Medlov, možnost propadení ledu (pokud to půjde natočit). Za tmy dorazí unavení do hospody (ideálně natáčet v reálné hospodě), u polévky si začnou povídat. (povídají si o konferenci PC ve škole, učitel je normální účastník, náčelník tam dělal reportéra.)

Úvod k anketám

Na konferenci — učitel jde z přednášky, potká náčelníka.

(náčelník) „Dobrý den, můžu se vás zeptat na pár otázek?“

(učitel) „Spěchám.“

(náčelník) „Dneska nám to nějak nejde... Á, tady je další! Dobrý den, ...“

Ankety s účastníky.

(učitel) „Ale nakonec jsi mě chytil taky.“

(náčelník) „Jaktože jsi všechny otázky zodpověděl správně?“

(učitel) „To víš, jsem učitel.“

(video — autorské řešení, bude-li to potřeba)

2. den cesty

Odjezd z hospody, pak drsné záběry výstupu na Malínskou skálu. Po chvíli záběr na náčelníka, jak vyhazuje vybité baterky.

(frištenský) „Máš těch baterek dost?“

(náčelník) „Tohle jsou poslední.“

(frištenský) „Kecáš. Podívej se na tenhle pytel!“ (ukáže cca kilo baterek)

(náčelník) „Tam vyhazuju ty vybitý! Dneska je to ještě jedno, jedeme nahoru. Ale zítra, zítra pojedeme podle kompasu.“

Večer postaví stan.

(náčelník) „Pro ty z vás, kteří ještě nebyli na žádné expedici, prozradím jedno urychlení. Pokud si potřebujete odskočit, nemusíte se pokaždé oblékat a chodit ven. Na malou si můžete ulevit i ve stanu do flašky. Tu pak vylejete venku, doprava od stanu. Na to nezapomeňte, moč se vylévá doprava! Zleva totiž bereme vodu na čaj!“

(frištenský) to jde rovnou zkusit, když se vrátí, ukáže na pravou ruku: „Tohle je levá ... ne, tohle je levá, ... ale vždyť je to jedno...“

Rozhovor ve stanu.

(frištenský) „Dáte si čaj?“

(učitel) „Jasně, ale nezapomeň, voda se bere zleva.“

(frištenský) se nechápavě zatváří.

(učitel) „Levá je tam, co máš hodinky.“

(frištenský) „Aha!“ (podívá se na hodinky, má je na pravé ruce)

Vytáhne vaříč, ešus a v předsíni stanu vaří. Po chvíli se vrátí se plným ešusem.

„Dobrou chuť!“

Podá čaj učiteli.

(učitel ochutná) „Náčelníku, to musíš ochutnat!“

Náčelník přiloží ešus k ústům, při pití učitel pronese: „Něco tak hnusnýho jsem snad ještě nepil.“

(náčelník) „Vždyť to chutná jako (koňský chcanky)! Vylít! A voda na čaj se bere z druhé strany!“ (koňský chcanky nahradit něčím slušnějším)

(frištenský) „Tak teď jsem z toho jelen. Je tohle pravá nebo ne?“ (ukáže na ruku bez hodinek)

Ve stanu se stmívá, venku začíná blizzard. (teor. zpívají Píseň proti trudomyslnosti)

3. den cesty

Ráno se probudí, zjistí, že zapoměli odhazovat sníh, a musí se probourat ze stanu vrchem. Rozbitý stan nechají na místě.

„Včera jsme přijeli zhruba odtud, pokračujme tímhle směrem.“

Třetí den projíždí lesy na červené značce z Malínské skály na Devět skal.

(náčelník) „Tak, dál jedeme podle mapy. Nejprve si ji zorientujeme... Jih je nahoře...“

(frištenský) „Pokud vím, tak nahoře býval vždycky sever.“

(učitel) „Náčelník má vždycky pravdu!“

Chvilé lyžování, narazí na vlastní stopu.

(frištenský) „Hele, tady už někdo jel. Dokonce si tady i postavil stan. A taky zapomněl v noci odhazovat sníh!“

(učitel) „Náčelníku, jsi si jistý, že jedeme správně?“

(náčelník se zamyslí) „Nahoře je sever! Sever! Já to vždycky spletu!“

Na další křižovatce jedou správně.

(údolí u Skleného)

(frištenský) „Hele, támhle se někomu slepily lyže!“ (ukáže na dvojlyžaře v dálce)

(učitel, na pozadí záběry z loňska) „Obávám se, že to tak mají schválně. Když jsem byl na vojně, přiřadili mě ke speciální jednotce, určené pro boj v zimě. Většina spolubojovníků byli krutí a ne moc inteligentní lidé, pouze plnili rozkazy. Někteří po odsouzení vojny neměli kde pracovat, a tak znova vytáhli dvojlyže a za jejich pomoci přepadávali počesté pocestné, které buď rovnou zastřelili nebo nechali umrznout. Pojďme se radši schovat, při jejich inteligenci by nás nemuseli najít.“

Zalezou do lesa, pak je záběr na dvojlyžaře, jak se obrací. Je poznat, že je to horská služba, což ale výprava nepostřehne.

Dobytí vrcholu

Dorazí pod vrchol. Pár záběrů z cesty. Před skálou sundají lyže a vylezou nahoru.

„Někteří o nás pochybovali. Mnozí nám nevěřili. A někdo se nám dokonce i smál! Ale my, my jsme se nenachali zviklat. Neodradil nás tuhý mráz, neodradili nás vlci, neodradily nás závěje sněhu. My jsme to dokázali! Nechť dnešní den vejde do historie jako den, kdy člověk opět pokořil přírodu! Já, náčelník (jméno náčelníka), tímto prohlašuji, že vrchol Devět skal je dobyt!“

(frištenský) rozdělá termosku a všichni si připijí čajem. Všem chutná, dopijí až do dna.

(náčelník) „Kde jsi to sehnal? Má to větší říz, než rum!“

(frištenský) „To je ten čaj ze včerejška.“

Náčelník a učitel se tváří, jako že budou zvracet.

(učitel) „Všimněte si jedné zvláštnosti tohoto vrcholu: Není odsud vidět vůbec nic.“ (záběr na mlhu)
„Kdyby nebyla tak hustá mlha, mohli byste támhle tím směrem vidět les, támhle les a támhle taky les. A pozor, támhle je jedna zvláštnost. Bukový les!“

Slezou dolů.

(náčelník) „Přátelé, mám pro vás užitečnou radu, Když jsem počítal naše zásoby (a spočítal jsem to

opravdu přesně, o tom jste se již přesvědčili), pořád jsem si říkal: Karle, nezapomeň to nakonec vynásobit dvěma. No a jak jste mě pořád něčím rozptylovali, tak jsem na to zapomněl. Ale sečtený, sečtený to bylo správně. Jenom to násobení, to jsem zvorál. Kdybyste někdy v budoucnu organizovali podobnou expedici, tak nezapomeňte na to násobení.“

(frištenský) „Počkej, Karle, chceš tím snad říct, že nemáme co jíst?“

(náčelník) „Bohužel je tomu tak.“

(učitel) „A co železná zásoba?“

(náčelník) „Železná zásoba je nedotknutelná! A kromě toho jsme ji včera snědli. Vidím jediné východisko. Zpátky jsou to tři dny cesty, během kterých bychom umřeli hladu. Do Křížánek dorazíme za jeden den. Navrhují tady dneska rozbít tábor a zítra se pokusit o nebezpečný sestup.“

(učitel) „To je šílenství! Na tom svahu se už zabily tři expedice! To radši umřu hladu!“

Vlčí vytí.

(učitel) „Kde že jsou ty Křížánky?“

Okamžitě vyrazí, ale (frištenský) ho za chvíli s voláním „Pomóc, vlci!“ předběhne.

Horská služba

(učitel) „Kde jsme? V týhle mlze nevidím ani špičku svých lyží! Au!“

(náčelník) „Promiň, nějak jsem tě přehlídl.“

(učitel) „To nevádí, hlavně mě nikam neshoď, někde tady je poměrně hnusný sráz.“

Zespoda je slyšet zděšený řev.

(náčelník) „Myslím, že (frištenský) ho právě našel. VARLE, KDE SEŠ?“

Tlumený hlas zespodu:

(frištenský) „Dole! Myslím, že jsem si vyvrtnul kotník.“

(náčelník) „Chvíli na nás počkej, hned jsme u tebe!“

Následuje víceméně kontrolovaný sestup o pár metrů dolů.

(učitel) „Vždyť máš zlomeninu stehenní kosti! Jak tomu můžeš říkat vyvrtnutý kotník?“

Začne (frištenskému) ošetřovat zranění pomocí dlahy a obvazů.

(frištenský) „To je jen tak, aby jste nepropadli panice.“

(náčelník) „No nic, zkusím zavolat pomoc.“

Odněkud vytáhne KPZetku, z ní rezervní baterky, zapne GPS a zapíše si souřadnice.

Mezitím na chatě horské služby: Na stole je poloprázdná flaška rumu. Přednosta (stará se o komunikaci a papíry) zahodí další flašku a vyje na měsíc. Jeho dva kolegové hrají šachy.

(záchranář 1) „Tady se nic neděje. Měli jsme se nechat přeložit do Alp, dokud to ještě šlo.“

Druhý udělá nějaký očividně nepovolený tah.

(záchranář 2) „Šachmat! A máš to!“

(záchranář 1) „Myslím že ne ...“

(vysílačka) „Někde pod kousek od vás je právě skupina tří českých turistů, Jeden si zlomil pravou nohu, ostatní vůbec netuší, kde jsou a prosí o pomoc. Tady máte souřadnice: 49° 40'15.454" severně, 16° 1'59.624" východně“

(záchranář 2) „Tyhle idioty bychom tam radši měli nechat, ať je klid!“

(záchranář 1) „Lanovka tam nevede, vrtulník v tomhle počasí nepoletí, musíme lyžmo.“

Zabalí do batohu pár dlah, lékárníčku, nosítka, čokoládu a vyrazí na cestu.

(záchranář 1) „Kde mám lyže?“

Záběr na kamna, ze kterých čouhá špička lyže. Vedle je opilý přednosta.

(záchranář 2) „Podívej se, co jsem našel: bude sranda!“ (ukazuje dvojlyže)

Pár záběrů, jak jim to nejde. (na dvojlyžích sjíždí nějaký svah, třeba zahradu u štroblů) Pod svahem je hromada sněhu, do které vrazí.

(záchranář 2) „Hele, kam jsi zaparkoval moje auto?“

(záchranář 1) „Ležíš na něm.“

(záchranář 2) „Co?“

(záchranář 1) „Jedem, na tyhle blbosti teď není čas.“

Po chvíli se synchronizují.

(záchranář 1) „Aspoň že ti cvoci byli natolik bohatí, aby s sebou měli GPSku. Bez souřadnic by hledání zabralo celou noc.“

(záchranář 2) „Ticho! Něco slyším!“

(expedice z dálky) „Co bychom se báli, na Prachovské skály, ..“

(záchranář 2) „Hlavně, že nezpanikařili.“

Za chvíli je najdou.

(záchranář 1) „Jak se ti sakra podařilo tu nohu zlomit takhle? To není možné, ani kdyby ses o to snažil!“

(frištenský) „No, prostě jedu, a najednou padám. Pak jsem chvíli viděl jen bílo a najednou ležím na zemi s tímhle.“

(záchranář 2) „To jste byli vy, kdo spustil tu lavinu?!“

(náčelník) „Ehm, co? Jakou lavinu?“

(záchranář 2) „Tu co mi před chvílí zničila auto! No, teď to neřešme, chytني ty nosítka a jdeme dolů.“

(nosítka nese náčelník a zadní z dvojlyžařů)

Po relativně úspěšném sestupu (náčelník si při nesení nosítek vyvrtne kotník) naloží dva raněné do auta a učitele odvedou zpět na chatu.

Závěr

Vrací se do chaty. Uvidí přednostu s helmou a sjezdařskými brýlemi na hlavě, jak běhá po střeše a křičí: „Já jsem letadlo! Vžum!“

Pokusí se vzlétnout, spadne. Naloží ho do odjíždějícího auta s náčelníkem a (frištenským).

(záchranář 1) „Kdo nám teď bude dělat přednostu?“

(učitel) „Co taková práce obnáší?“

(záchranář 1) „Zvedáš telefony od zraněných, pokecáš s nima a pak nám řekneš, kam máme jet. Taky se staráš o papíry.“

(učitel) „To bych zvládnul. Býval jsem totiž učitel.“

V kapse bundy najde předvolání. „A co policie?“

(záchranář 1) „Policie? Tady? Jedinkrát v historii tady vyšetřovali, a místní je hned vyhnali! Tady si lidé své spory umí vyřešit sami.“

(učitel) „V tom případě tu práci беру.“

Podají si ruce.

(záchranář 1) „Vítej na palubě. A teď ti ukážu, jak to tady chodí. Umíš hrát šachy?“

Usednou k šachům a začnou hrát.